

Cuprins

Introducere	9
Importanța studiului.....	9
Formularea problemei	10
Metodologie	10

Capitolul 1

Qadosh – aspecte generale.....	13
1.1. Sacrul și Vechiul Testament.....	14
1.2. Un Locaș Sfânt	25
1.2.1. Cortul.....	25
1.2.2. Sanctuarul	29
1.3. Sursa sfințeniei	35
1.3.1. Considerații preliminare.....	35
1.3.2. Numele.....	37

Capitolul 2

Tora	53
2.1. Qds in Tora (scurtă privire de ansamblu).....	59
2.2. Levitic.....	62
2.2.1. Structură	69
2.3. Levitic – sfânt, nesfânt, curat, necurat	74
2.4. Reguli și ritualuri	75
2.5. Jertfele și impuritatea	76
2.6. Fiți sfinți căci Eu sunt sfânt	88
2.7. Sfințirea.....	91
2.8. Sacerdoțiul și sfințirea.....	93
2.9. Tipuri de impurități	97
2.10. Nadab și Abihu.....	100

Capitolul 3

Textele ce conțin rădăcina שׁוֹפָר grupate pe categorii	107
Loc sfânt	108
3.1. Lucruri sfinte	114
3.2. A sfinți/a consacra	121
3.3. Persoane sfinte.....	124

3.4. Timp sfânt	130
3.5. A închina ceva, a consacra, consacrat	131
3.6. Valori morfologice diverse	138
Capitolul 4	
Capitolul 19 al cărții Leviticului și importanța lui	143
4.1. Importanța capitolului 19 din Levitic	143
4.1.1. Context	143
4.1.2. Importanța capitolului	148
4.2. Capitolului 19 al cărții Leviticului- abordare generală	152
4.3. Capitolul 19: 1-18: analiza textului – exegeză și hermeneutică	159
Concluzii	197
Bibliografie	201

INTRODUCERE

Sfințenia, în multiplele ei aspecte, străbate în forme diverse, tot conținutul Vechiului Testament. Începând cu ultima zi a creației lui *YHVH*, zi care a fost sfințită, cortul¹ realizat de Moise, templul lui Solomon, desfășurându-se în aceste perioade de timp hierofanii ale lui Dumnezeu care sfințeau spațiile unde se manifestau și multe alte momente din istoria poporului Israel, sfințenia este unul dintre subiectele importante ale Sfințelor Scripturi. Alături de dragoste, recrează imaginea deplină a lui *YHVH*.

Importanța studiului

Din cauza timpului îndelungat în care poporul Israel a fost rob în țara Egiptului, speranța eliberării de sub jugul persecuției devenea din ce în ce mai scăzută. Caracterul oamenilor a fost greu încercat de muncile grele la care erau supuși de egipteni, iar sfințenia și dragostea lui *YHVH* începeau să dispară din gândurile lor. Când i s-a revelat lui Moise în rugul aprins, deja speranța poporului aproape pieriseră, element ce poate fi perceput prin prisma faptului că Moise a fost nevoit să realizeze trei minuni din partea Domnului înaintea lor, pentru ca ei să dea crezare cuvintelor sale.

Plecând din acest punct, au fost realizate mai multe intervenții miraculoase pentru eliberarea lor, fapt ce ar fi trebuit să le întărească încrederea în ceea ce le era spus de Moise și Aaron. O dată eliberați din robie, li s-au oferit un set de porunci după care să își ghideze existența fără a li se oferi o motivație explicită a respectării acestor legi.

¹ Pentru termenul ebraic *לְחֵן* este utilizat atât termenul „Cort”, cât și „Tabernacol”

Toată această pericopă a Torei va fi reluată într-o formă puțin diferită în cartea Leviticului. În această ocazie, scopul respectării regulilor este unul clar: prin ele puteau fi sfinți așa cum era Însuși *YHVH*.

Studiul despre *qadosh* este unul important deoarece acesta reprezintă trăsătura principală care trebuia să caracterizeze ființa umană sau orice obiect s-ar fi aflat înaintea unui Dumnezeu sfânt.

Formularea problemei

Din primele pagini ale Torei se observă dorința lui *YHVH* de a avea o relație apropiată cu ființa umană pe care a creat-o. O dată cu căderea în păcat a primilor oameni acest ideal s-ar fi putut ruina, dar Divinul a venit în întâmpinerea umanului pentru a-i oferi o nouă ocazie de relegare a legăturii pierdute. Mai târziu, în istorie, observăm că *YHVH* a ales poporul Israel conform celor scrise în Ex 19, 5 sau Deut 7, 6. Această chemare nu a fost realizată ca urmare a meritelor poporului, ci pe baza alegerii Lui. Responsabilitatea poporului pentru a rămâne în acest legământ era să asculte și să păzească tot ceea ce i s-ar fi spus.

Capitolul 19 al cărții Levitic reprezintă fundamentul acestor principii prin păzirea cărora poporul ar fi fost considerat sfânt. Studiind cu atenție această pericopă, se poate observa că există multe similitudini între textul acesta și cel al Decalogului din Ex. 20. Care este scopul acestei reluări într-o formă asemănătoare? De ce, în acest pasaj, în afara poruncilor clar menționate sunt abordate și alte subiecte? Ce rol au acestea?

Poporul este chemat să intre într-un legământ viu cu *YHVH* care să se dezvolte, printr-o relație de ascultare, spre împlinirea lui, din dragoste. De ce este chemat poporul să fie sfânt și ce înseamnă această sfințenie? Ce rol are dragostea în dialogul *YHVH* – sfințenie – popor? Ce se întâmplă atunci când oamenii sfidează regulile oferite?

Metodologie

Teza doctorală „*Qadosh* în Levitic – analiza termenului și a conceptului” este structurată în patru capitole, la care sunt adăugate introducerea și concluziile.

În prima parte a tezei intitulată „*Qadosh* – aspecte generale” va fi prezentată o imagine de ansamblu asupra termenului și

conceptului de sfințenie, urmând ca apoi, o dată cu derularea capitolului să pătrundem mai mult în profunzimea subiectului. Vom observa aici modul în care este dezvoltat acesta în cuprinsul Torei, în mod special, dar și în restul Vechiului Testament.

Va fi cercetată și legătura care există între sfințenie și consacrare și ceea ce poate fi caracterizat ca sfânt: obiectele, oamenii, timpul, spațiul.

Referitor la cel din urmă, vom vedea că există un spațiu special în care *YHVH* a ales să își manifeste sfințenia, dar în același timp Aceasta transcende spațiul și timpul, fiind acolo unde oamenii cheamă prezența Domnului. Totul începe cu o construcție mobilă pe care israeliții au purtat-o cu ei în timpul celor patruzeci de ani de rătăcire, în timpul lui Solomon materializându-se într-un Sanctuar special construit pentru *YHVH*, dar nu ca un spațiu în care Acesta să locuiască, ci ca un loc în care oamenii să poată veni pentru a i se închina, deoarece acolo avea „să locuiască” Numele Său.

Sursa sfințeniei este *YHVH*, iar numele Lui este sfânt. În această paradigmă, numele și persoana au aceeași autoritate și putere. Locuirea numelui Domnului într-un spațiu este sinonimă cu locuirea Sa în acel loc. Paradoxul acestei situații este exprimat de Solomon care, la finalizarea ridicării Templului spune: „cerurile și cerurile cerurilor nu pot să Te cuprindă! Cu atât mai puțin această casă pe care am construit-o” (2 Cron 6, 18) și cuvintele Domnului: „am sfințit casa aceasta pe care ai zidit-o ca să pun în ea numele Meu pentru totdeauna, iar ochii Mei și inima Mea vor fi acolo în toate zilele”².

Cel de-al doilea capitol al tezei se va axa pe înțelegerea corpului textual și al contextului istorico-teologic în care a fost așezată cartea Leviticului. Apoi este realizată o analiză morfologică a *qadosh*-ului, pentru a înțelege, în funcție de forma la care este utilizat, care ar putea fi înțelegerea mai fidelă a textului, cât mai apropiată de original. Apoi sunt redate elementele importante ale cărții și structura acesteia.

² Textele biblice aparținând cărții Leviticului sunt redate conform traducerii *Biblia după textul ebraic. Exodul. Leviticul*. București, 2011. Celelalte texte biblice aparțin traducerii *Bibliei de la Iași* (Biblia Romano-Catolică, Departamentul de Cercetare Biblică al Diecezei Romano-Catolice de Iași, 2013). De asemenea sunt menționate pasajele unde a fost utilizată versiunea Cornilescu.

În continuarea tezei doctorale este prezentat în detaliu dialogul dintre sfânt-nesfânt, curat și necurat observând modul în care cele două categorii sunt complementare și zonele în care se diferențiază. Ce înseamnă „a fi sfânt” și ce rol are „curăția” în acest context? Ce relație există între sfințenie și necurăție și cum poate cea din urmă să aducă dizgrația lui *YHVH*?

Poporul lui Israel este chemat să intre într-o relație de sfințenie cu Domnul. Sacerdoțiul va juca un rol foarte important în realizarea și păstrarea acestei legături. Ei vor fi aceia care urmau să judece între tipurile de impurități și să ofere îndrumări, învățând poporul cu privire la soluțiile pe care Însuși *YHVH* le dăduse pentru a reuși să restabilească de fiecare dată legătura cu El.

Cazul lui Nabad și Abihu a fost abordat din dorința de a încerca urmărirea motivelor destinului lor tragic și felul în care Legea lui Dumnezeu, care îndrepta atenția spre sfințenie, a fost încălcată, cei doi suportând consecințele neascultării lor. Aproximarea dintre necurat și sfânt va atrage nimicirea primei categorii și vom observa care este motivul desfășurării evenimentelor în această manieră.

Cel de-al treilea capitol va avea o structură diferită. În acest loc vor fi selectate textele din cartea Levitic în care se regăsește rădăcina *שָׂדֵךְ* așezându-le pe diferite categorii pentru a se observa mai bine arealul pe care îl cuprinde în această parte a Torei. Pentru o înțelegere mai bună se vor alege, pe lângă textul Bilei Ebraice, încă două traduceri ale Sfintei Scripturi, se va evidenția, din punct de vedere morfologic, felul în care apare termenul, iar la final va fi redată o traducere proprie a textului, încercând să rămân cât mai aproape de sensul original al termenilor.

Ultima parte, înaintea concluziilor, se va axa pe analiza capitolului 19 al cărții Leviticului. Inițial, va fi prezentată importanța acestui capitol și motivarea alegerii acestuia, apoi, printr-o analiză a textului vom observa structura sa exactă, scopul pe care îl are, deoarece se poate vedea o formă asemănătoare cu cea din capitolul 20 al cărții Exod - felul în care este privită sfințenia în acest pasaj și ce mesaj ne transmite acest text.

La final voi prezenta concluziile la care am ajuns în urma studiului intitulat „Qadosh în Levitic – analiza termenului și a conceptului”.